



I když si Miloslav Fekar získal již neopomenutelné místo v nejmladší generaci českých sochařů, je podle mého názoru jeho prezentace v Galerii Caesar svým způsobem výjimečná a směřující k novým podobám jeho tvorby. Jako specifické jsme pro jeho dílo vnímali od počátku dva aspekty: u nás stále ještě vzácnou práci s jazykem geometrie, navazující a modifikující to, co do českého prostředí vnesl Jan Ambrůz (jako rodák z Hranic se s ním zná prakticky od dětství a obdivuje jeho práci) a Jindřich Zeithamml. Během pražského vysokoškolského studia pak pochopitelně na jeho tvorbu měli určující vliv oba pedagogové, Hugo Demartini a Jindřich Zeithamml, i když uplatnění geometrie bylo u každého poněkud odlišné ... Oním druhým aspektem pak byla důsledná snaha „pracovat pro konkrétní místo“, a to již v době, kdy se problém umění ve veřejném prostoru nediskutoval ani neakcentoval tak dalece, jako tomu bylo v posledních letech. Většina jeho realizací byla spjata s charakteristikami určitého místa, většinou v městském exteriéru, počínaje jeho první velkou prací z roku 1999 pro pražský park Stromovka, jenž měl vlastně za úkol iniciovat vždy trochu jinak vést putování určitého návštěvníka mezi šestnácti místy, programově rozehrávajících ambivalenci mezi skutečně utilitárním objektem a autonomní sochařskou realizací lapidární, minimalistické artikulace. Jak intenzivně Fekar vnímá vztah k prostoru, to dotvrdil velkorysý projekt *Putování*, kde identické formy konfrontoval pokaždé s odlišným prostředím. Přesně konceptuálně formulovanou sestavu připravil roku 2002 pro majestátní prostor zaskleného nádvoří zámku v Hranicích, v roce následujícím se mu pak svými formami, fungujícími většinou i jako zdroje světla, podařilo, byť s technologickými obtížemi (shodou okolností za mé asistence) interpretovat náměstí Míru, jednu z urbanisticky klíčových lokalit v samém centru Zlína, a to většími jak ležícími, tak zavěšenými objekty.

Morfologie se ovšem mezitím proměnila, i když na rozdíl od některých kolegů pracoval a stále pracuje s přírodním materiálem, dřevem, které vždy dovolovalo uplatnit určité „rukopisné“ charakteristiky jednotlivých zásahů – již tím se na první pohled jeho tvorba lišila od děl zakladatelů minimal artu, programově užívajících neosobních, sériově vyráběných elementů ... Zhruba od roku 2000 umělec vystřídal lapidární lineární robustní prostorové elementy novými formami, striktnost geometrie zhmotněných linií se proměnila v lapidární, postminimalistickou geometrii forem mnohem organičtějších. Základem se staly dřevěné koule a postupně stále více jejich fragmenty či z nich odvozené formy, třeba ovoidy nebo elipsoidy ... U zavěšených objektů jsme se asi nejprve setkali s koulemi, třeba ve zlínské instalaci. Postupně ovšem těchto nově modifikovaných, ne tak exaktních forem stále přibývalo a přibývá, součástí artefaktu se často stává jakási forma okraje atd. Jsou to tedy útvary, které ještě poněkud volněji přehodnocují morfologické zkušenosti minimal artu a propojují je se zkušenostmi elementárních přírodních forem. Ale přinejmenším stejně důležité jako objevení nových forem (ve smyslu Gestalt) je způsob jejich dalšího zpracování: několik centimetrů silnou vrstvu dřeva umělec přehodnocuje stovkami kruhových otvorů, které jistě mají i své utilitární oprávnění, ale především přinášejí svou novou estetickou a komunikační kvalitu. Mnohonásobně pravidelné opakování otvorů vytvoří svého druhu rastr – v souladu se způsobem autorovy práce se dřevem

nikoliv úplně neosobní, anonymní, i když geometrický, u něhož dobře vnímáme postupnou následnost prvků ... Někdy jsou rovnoběžné, jindy utvářejí spirálu atd. a tak dovoluji vzniknout novému vztahu mezi geometrií výchozího elementu a novou geometrií těchto zásahů. Postupně autor vyzkoušel estetické kvality i jiných forem otvorů – čtverečků či elipsových forem, které zase repetitivním opakováním formují novou komunikační kvalitu. Jakmile začal výtvarník zkoumat možnosti repetitivního opakování v podstatě identických otvorů v dřevěných skořepinách různých tvarů, tedy de facto souvztažnost mezi otevřenou a uzavřenou geometrickou dřevěnou geometrickou strukturou, bylo jen otázkou času, kdy si uvědomí, že z této formy – neformy můžeme také vnímat „to uvnitř“ a „to venku“ v podobě, kdy z vnější perforované formy může prosvítat struktura světelných bodů. Zvláště u realizaci komornějších formátů se toto nové propojení dvou primárně spjatých přírodních fenoménů perfektně osvědčilo a jejich na zemi položená sestava umělcovo usilování dobře reprezentovala na výstavě aktuální tvorby nejmladší generace *Nejmladší*, kterou jsme připravili v Národní galerii v Praze roku 2003 v kurátorském triu Milan Knížák, Jiří Valoch a Tomáš Vlček. Tam se uplatnila poměrně velkou část plochy zaplňující sestava menších realizací, která stvrдила, že Fekar dokáže vstupovat do interakce a přehodnocovat nalezená místa v našich exteriérech, ale že zrovna tak mohou fungovat v klasické „bílé kostce“ galerie.

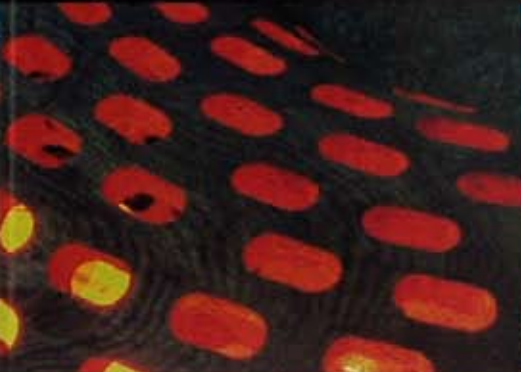
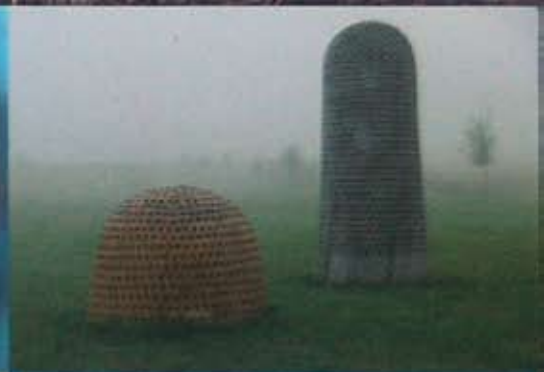
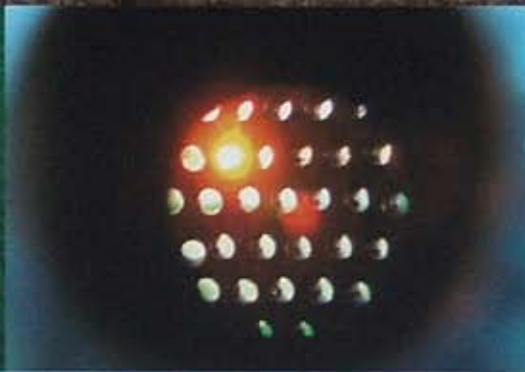
Podobná situace bude také v olomoucké Galerii Caesar, s tím rozdílem, že sestavu celé škály komorních realizací vystřídá několik objektů skutečně reprezentativní velikosti, tvořících v posledních letech komplementární novější složku autorova díla, ovšem jejich estetickým jazykem je opět geometrická, ze dřeva vydlabaná několikacentimetrová povrchová forma, opět perforovaná množstvím otvorů. Z materiálu i z povahy jeho zpracování potom vyplývá, že díla Miloslava Fekara stále nereprezentují naprosto neosobní, ryze racionální práci s jazykem geometrie, ale dřív jeho lyričtější, postminimalistickou varietu, v níž se jako autorský rukopis uplatní nepravidelnosti, individuálnosti při perforování materiálu, který si autor zvolil – zrovna tak, jako se stávají jakými rukopisnými detaily zpracování dřeva „en detail“ při artikulování celého geometrického tvaru. Mimo rámeček výstavy, kterou bude tvořit několik monumentálních dřevěných objektů, si můžeme pro zajímavost připomenout, že v posledních letech zkoumá také estetické a procesuální možnosti materiálu ještě pomíjivějšího, slámy, tvarované „nacpané“ do velké krychlové konstrukce ze železných drátů. To vše nám stvrzuje, že je to umělec, který dokázal přehodnotit minimalistické tvarosloví a nalézat originální, životnou problematiku ve světě soudobého aktuálního, živého geometrického umění, jenž stále zůstává jednou z nosných sfér soudobé výtvarného usilování.

Jiří Valoch

Fotografické záznamy světelných objektů Miloslava Fekara v sochařské laboratoři v Bezměrově v letech 2001–2007

Photographic records of light objects by Miloslav Fekar in the sculpture laboratory in Bezměrov, 2001–2007





**Miloslav Fekar** – sochař / sculptor

Narozen / Born: 1973 Hranice na Moravě

Žije a pracuje / Lives and works: Bezměrov

u Kroměříže. www.fekar.com/milos

**Studium / Study:**

1988–1992 SUPŠ v Uherském Hradišti, obor malba

1992–1996 AVU v Praze, ateliéry sochařství (Hugo

Demartini, Jan Hendrych, Jindřich Zeithamml)

1996–1998 FaVU při VUT v Brně, ateliér sochařství (Vladimír Preclík)

1996–2000 DAMU v Praze, obor scénografie

(Miroslav Melena, Pavel Kalus)

**Samostatné výstavy / Solo exhibitions:**

1999 Park Stromovka, Praha (Putování – 16 objektů)

2000 Synagoga, Hranice (Putování – otevřené ulity)

• Valy a sklepení Východočeské galerie, Pardubice

(Putování – 12 objektů) • Bývalý kostel sv. Václava,

Opava (Nebe na zemi) 2001 Podzámecká zahrada,

Muzeum a skleník Květné zahrady, Kroměříž

(Putování – 15 objektů) 2002 Zámek, Hranice (Tvar

a světlo – 23 objektů) 2003 Náměstí, Zlín (Tvar

a světlo – 10 objektů) 2007 Zámek, Hranice (Čtverce

– 2 objekty) 2008 Sochy. Galerie Caesar, Olomouc

**Kolektivní výstavy, sympózia, rezidenční**

**pobyty / Collective exhibitions, symposiums,**

**residency programmes:**

1993 Sochařská škola Huga Demartinioho, Galerie

Medium, Bratislava 1994 Dělení věčnosti. Hrad

Helfštýn 1996 Sympozium – Sloupy a kladi.



Variabilní schránka. Králky 1997 *Symposium žula –*

*Setkání tří kruhů*. Kaïmkapää, Finsko 1998 *Krystal*.

Rezidence Plasy • *Symposium Sloup*. GC Olomouc

1999 *Ulity*. Galerie AVU, Praha • *Ulity-rodina*.

Rezidence Art-Omi, stát New York, USA • *Demolice*

– 4 + 4 dny v pohybu (4 x po 12). Praha 2000

*Objekty*. Hrad Sovinec • *Objekty*. Lázně Bludov •

16–2. Erlbach, Německo • *Ulity*, *Nebe na Zemi*.

Rezidence Čimelice 2001 *Návraty III*. Muzeum,

Uherské Hradiště • *Symposium – opukové skořápky*.

Přední Kopanina • *Noční obrazy*. Valtice – Velký

formát 2002 *Sdružení sculptura*. Galerie Navrátil,

Praha • *Divočina – příroda, duše, jazyk*. Sýpka,

with this, his work can be differentiated at first glance from that of the founders of minimalist art, and programmed impersonal, everyday mass-produced elements... Since roughly 2000, the artist has replaced concise, linear robust spatial elements with new forms; the preciseness of the geometry of materialised lines has transformed into concise, post-minimalist geometry, in a much more organic form. The basis has become wooden spheres and gradually still more of their fragments and derived forms from them, such as ovoids or ellipsoids... We probably encountered spheres for the first time as hung objects in the Zlín installation. Gradually, they were newly modified, not in such exact forms (which have increased), parts of the artefact have often become some sort of form of the periphery, etc. These are now formations which still somewhat more freely reassess the morphological attempts of minimalist art and connect with experiences of elementary natural forms. But at least as important as the discovery of new forms (in the sense of Gestalt) is the means of their further adaptation: onto a several-centimetre hard wood layer the artist applies hundreds of circular perforations, which certainly have their own utilitarian reasons, but above all they bring with them a new aesthetic and communicational quality. The multiple, regularly repeated holes create their own kind of raster – in conjunction with the means of the artist's woodworking, which is never completely impersonal, anonymous, nor even geometric, in which we well perceive the gradual succession of elements. . . . Sometimes they are in lines, other times they create a spiral, etc. and thus allow one to create a new relationship between the geometry of the initial element and the new geometry of the intrusions. The artist gradually tried other aesthetic qualities and even other forms of holes – rectangular or elliptical forms, which again through repetition form a new communicational quality. As soon as the artist began to experiment with the possibility of repetition in the basis of identical perforations in wooden shells of various forms, here the de facto reciprocity between open and closed geometric wood structure, it was only a matter of time before he realised that from these forms/non-forms – we can also perceive them as "interior" and "exterior" in shape – from the exterior

Klenová • *Obytný prostor*. Komplex Slovanský dům,

Praha • *Strasse der skulpturen*. Plauen, Německo

2003 *Sochaři Zlínského kraje I*. Muzeum, Kroměříž

• *Nejmłodsi*. Národní galerie, Veletržní palác, Praha •

*Doba osvícená*. Únětice, Praha 2004 *Sedm sochařů*

*Zlínského kraje*. Hypovereinsbank – Atrium, Berlin

2005 *Deset pozic současně olomoucké*

(středomoravské) scény. Galerie města Plzně,

Plzeň • *Sochaři 05*. Reduta, Uherské Hradiště (při

filmové škole) • *Výstava družebních měst*. Voorburg,

Holandsko • *Výstava družebních měst*. Zámek, Stará

radnice, Hranice 2006 *Výstava družebních měst*.

Konstancin – Jeziorna, Polsko • *Festival čajové a jiné*

*kultury*. Zapadočeské muzeum, Plzeň 2007 *Proměny*

*sochařského sadu – fotografie*. Klub Divadla 29,

Pardubice

**Realizace / Realizations:**

1994–1999 chrám a most, park Stromovka, Praha

1998 schody rodinný dům, Zvíkovec 1998–2001

portály a vrata, schodiště, Hrubá Skála 2003–

2008 rodinný dům, Bezměrov 2003 objekty pro

soukromou zahradu, Kroměříž 2005 soukromá

zahradu, Praha-Černošice • lavice do parku, Zlín •

bronzový objekt Voorburg, Holandsko 2005–2006

ohraničení dětských hřišť, Kroměříž 2006 kladi pro

soukromou zahradu, Praha-Nusle • mosty a lavice

do parku, Sítenský údolí, Kladno 2007 objekty do

interiéru budovy Orlo, Ostrava-Dubina • objekty

v parku u zádky, Hranice na Moravě

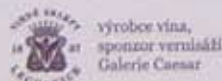
perforated forms a structure of points of light can filter through. Especially in the realisation of more intimate formats, this new connexion of two primary, close-knit natural phenomena is perfectly expressed, and a group of them arranged on the floor well represented the artist's recent pursuits at the exhibition of new work by the youngest generation *Nejmłodsi*, in Czech – which the curator trio of Milan Knížák, Tomáš Vlček and myself prepared for the National Gallery in Prague in 2003. There a quite large part of the floor surface was filled by a group of smaller realisations, which proved that Fekar can enter into interaction and reappraise found places outside, but additionally the pieces can work in the traditional "white cubes" of the gallery. A similar situation will also take place at Olomouc's Galerie Caesar, with the difference that the group of a wide range of "chamber" realisations is replaced by several objects of truly representative size, forming in recent years a complementary, newer element in the artist's work – however their aesthetic language is again geometric, a several-centimetre surface form hollowed out of wood, again with a number of perforations. From the material and the approach of his work it then appears that the work of Miloslav Fekar still does not represent simply impersonal, purely rational work with the language of geometry, but his earlier, most lyrical, post-minimalist variety, in which the irregularity, the individuality during the perforation of the material is asserted and which the artist has adopted as his signature – at the same time some of the signature details have occurred while working with wood "en detail" during the articulation of the entire geometric form. Outside the framework of the exhibition – which will be made up of several monumental wooden objects – for interest's sake we can remember that in recent years he has been experimenting with other aesthetic and procedural possibilities of material of even more ephemeral quality – hay shaped – "stacked" – into large cubic constructions made from iron wire. All of this proves to us that this is an artist who has demonstrated the application of minimalist forms and has found an original, animate situation in the world of contemporary, new, living geometric art, which still remains one of the spheres of contemporary artistic pursuit. Jiří Valoch

**Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Statutárního města Olomouc / Financial support from the Czech Ministry of Culture and City of Olomouc**

Miloslav Fekar – *Sochy / Sculptures* • 195. výstava Galerie Caesar / 195<sup>th</sup> Galerie Caesar Exhibition • 8. 4.–2. 5. 2008 / April 8–May 2, 2008 • Koncepce výstavy /

Exhibition Concept: Miloslav Fekar • Text / Text: Jiří Valoch • Kurátor výstavy / Curator of Exhibition: Miroslav Schubert • Fotografie / Photography: Miloslav Fekar

Překlad / Translation: www.starolomouc.cz • Grafická úprava / Layout: Miloslav Fekar a Oldřich Šembera • Tisk / Print: Olomouc



výrobce vína,  
sponzor vernisáží  
Galerie Caesar

GALERIE CAESAR, družstvo pro podporu výtvarného umění / cooperative for the support of visual arts

Horní náměstí-radnice, 772 00 Olomouc, Czech Republic

tel/fax: +420 585 225 587 • galerie.caesar@email.cz • www.galeriecaesar.cz

**ATELIER**

Reprodukce na obálce / Cover reproduction: *Vylézající ulity v sochařské laboratoři v Bezměrově za mlhy*, 2004, dubové dřevo, průměr 130 cm, výška 110 cm

*Emerging shells in the sculpture laboratory in Bezměrov in fog*, 2004, oak, diameter 130 cm, height 110 cm